

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

HISTORIA D' AMOR.

NOCTURNO.

La mar està tranquila; l' ayre llepa suaument sa superfície, y onadas petites y sense forsa arriban a la platja disminuïdas ja, y convertidas en espuma.

Sembla que s' hagi abocat un barril de cervesa.

Després de besar l' arena, fan lloch a las que venen, com si anessen per tanda a petonejar a la humida sorra.

La lluna 's dibuixa en la mar, y sa claror produheix en las mogudas ayguas, brillantas pampallugas.

En un poble de la costa, d'una caseta que hi ha prop de la platja, 'n surt una nina; s' adelanta dret al mar ab passos de trajèdia, y mira la lluna.

Inspeccionémla are que no fa res. En quan al tipo no es malet. Tirant a la cara es passadora; t'è un nas de lloro que de segur que al néixer ja se 'l picava, la barba 's mira 'l nas, vesteix de blanch, va ab enagos y ermilla. Tal volta no podia dormir y ha sortit a respirar la fresca brisa, a admirar las enjogassadas olas, a delectarse ab la poesia d' una nit serena, o bé a buscar petxinas.

Lo ventijol besantli sa negre y espessa cabellera, prendat de sa hermosura y jugant ab ella, sembla que vulgui pèndreli, per véure si 'n tréu alguna cosa.

¡Callém! Se posa la mà al pit y suspira. Està enamorada o n' hi passa alguna. Ab véu argentina dirigeix sos planys al vent:

«Adèu siau llochs que fóreu testimonis de ma ditxa y luego del mèu planton! ¡Adeu glorieta ahont feya la siesta tot rebent l' oreig del ayre, los murmuris de las fullas de l' enredadera, que s' inclinavan dret a mi pera besar-me, los perfums de las flors que embalsamavan l' ayre, y 'l rum rum dels borinots y lo bramar del ruch de casa! ¡Adèu figuera de l' hort del oncle! ¡Ja no 'm veuràs més fer costelladas dessota ton espès brancaije, ni untar ab oli l' ull de tas figas, perque madurin més prompte!

«Tú que has sigut testimoni de mon embadaliment per l' home que m' ha deixat a la lluna de Valencia, reb mon últim adèu; y quan lo vent fassi trontollar tas reforsadas brancas carregadas de fullas, son murmuri será per mí com un estimat recort que guardas de la que protejias baix ta hermosa sombra.

«¡Adèu finestra de ma cambra en la que esperava al ingrati per ferhi petar la claco; hont sentia sas enganuyosas paraulas d' amor que res del mon podia desbaratar, y que me las escoltava tota enfadada!

«Y tú astre de la nit que 'ns miravas quan no tenias feyna y no estava núvol; tú a qui prenia per testimoni del seu amor, quan jurava com un enamorat de comedia, estimarme sempre, si per casualitat 'l veus *échali en cara* sa falsia y acúsa'l de lo negre de ma sort, pues are conech qu' era molt esquilat de clatell y que tot quan me deya era *camama*.

«Ventet que bufas y que t' emportas mas paraulas per l' espay, fés que arribin fins a sas orelas, y que 'l remordiment d' haver enganyat a la pobre Tuyas, lo destaroti per sempre més.

«Gallinetas de mar que voléu besant l' aygua, si no vos espanta lo viatge, arribéuse fins al barco ahont fá de fagonista, que 'l porta cap a l' Habana, y quan lo vejéu ab la seva cara enmascarada, repetiuli mos planys.

«Y escolta are tú, aymador de pega, que m' omplias lo cap de vent; vull que, pues m' has fet desgraciada, lo mèu fi 't fassi perdre la gana, las mossas conequin qu' ets com l' ase de'n Mora, y las carbassas que 't clavin pèls nassos, me venjin d' haverme enamorat d' un cara-girat que m' ha pintat la cigonya... ¡Adèu poca vergonya, ja 't faig franch de las tres pelas que 'm déus!... ¡Adèu bagarro!

Y la Tuyas desesperada, girantse resoluta, pren t'rereno, y donant una embestida 's tira de cap a l' aygua fent un *cutatup* com si hi haguessen tirat un bot de vi, desapareixent al moment per tornar a flotar fent extremituts y removent l' aygua, y per últim ananse'n a fons com si l' haguessen estrada desde baix.

L' aygua fent una colla de bambollas, luego una porció de círculs xichs en un principi, y sucesivament més grans, fins a perdre'ls insensiblement, y després res.

La lluna, que disminuï sa claror per no veure lo cós de la noya flotar y lluytar ab la mort, agafa alguns núvols, y com si fossen un mocador de butxaca 's tapa la cara; las ayguas perden sa brillantor y 's tornan *mates*; lo vent bufant ab més forsa assota las ayguas com si volgués castigarlas per la mort de la nina, y los esbufechs del vent ab l' espetech de las onas repeteixan lóbregament lo nom de Tuyas..... Aquesta es la historia senzilla y trista d' uns amors sense pretensions, en los que sols hi figura 'l cor...

Mes, ¿qué veig? Sembla que 'us han entristit... ¿Ploréu?... No siguéu tanocas: ¿no conexéu que no hi ha una paraula de veritat, qué tot es gólia?

MISTER JHONSON.

GRAN TEATRO DEL LICEO.

GLI UGONOTTI.

Una ópera més. Vamos, que 'ls abonats per are no 's poden queixar de la empresa del Liceo.

Un mes qu' es obert lo teatro y ja ván sis óperas en escena, de las quals quatre han sigut d' aparato. Y per sí algú quedès descontent, are s' está ensajant *L' Africana*, que 's posará en escena un dia de aquests.

Jo, per la mèva port, haig de confessar que ni de un bon tros m' esperava que aquesta temporada anès tant

bè, y l' dia que vegi al Senyor Bernis l' hi daré la enhorabona.

Se la mereix per la puntualitat y per l' activitat que desplega.

Tornant al cas, los explicaré sense ambuts y ab quatre cops de ploma, l' éxit de la primera representació en aquesta temporada, de la gran opera del inmortal Meyerbeer.

La base del éxit estava assegurada: la Cepeda y l' Stagno hi prenian part.

Tothom recordava aquet parell de artistas, en altres representacions de la mateixa obra, y ressonan encare 'ls aplausos que varen meréixer al *Principal* quan se sostenia aquella artistica y digna competencia entre dos teatros y dos tenors.

Naturalment, ab firmas com la Cepeda y l' Stagno, ija ho crech que s' poden cantar *Hugonots!*

L' públich, que ab aixó hi t'è un nas que enamora, va omplir de gom a gom lo teatro. Aquells quart y quint pis bullian de gent. Alló era un barril de arengadas. Jo, pobre de mí que váreig anarhi ab la dona, ja 'ls dich que vaig patir los sets cälzers d' amargura.

Perque la mèva dona es d' alló que no hi ha. Quan més me véu amhohinat, més rondina. Lo divendres que s' havia de fer cárrech que s' necessitava un xich de paciencia per sentir los *Hugonots* y gastar poch, donchs semblava que hagués triat aquell dia per tenir calor y estar neguitosa. No vá callar may.

Si no s' hagués tractat de 'n Meyerbeer que es lo mèu idol, ni de la Cepeda a qui jo respecto y admiro embabiecat, com un devot a la Mare de Déu de Lourdes, me sembla que sense esperar a que s' comensés l' acte y tant prompte la dona va deixar anar lo primer gemech, agafó l' *jaïque* y l' tapabocas, y fins al carre de 'n Mönach 76, 4.º (que es a casa de vostés), no hauria parat ni pe 'l temps de dar la bona-nit al sereno de la cantonada.

Pero l' art es l' art, y pot més la sublime creació del gran Meyerbeer, que totas las trifulcas que 's puguin passar al quart pis del Liceo, en una nit de lloco com hi havia l' divendres.

Després de aquella sinfonia, que si jo hagués tret la primera, ja 'ls asseguro que a horas d' are, cada dia en havent dinat la sentiria per una bona orquesta fumantne un puro de la Habana, de aquells de *veinte pesos el ciento*, ja vaig conéixer que 'l mestre Vianesi, 'ns volia fer una finesa aquella vespre; pues se veyá bèn clarament que havia posat los cinch sentits perque tot anès bèn *tocat* y *cantat* sens desmereixer en lo més minim de altres vegadas que la mateixa ópera s' ha posat al Liceo.

Com que devegadas lo mestre proposa y ls *músichs desafinon*, me temia algun desengany en lo transcurs de l' obra; pero nostre Senyor se devia posar pèl mitj y afortunadament varem acabar 'ls *Hugonots* sense

fer alguna de aquelles desguitarrades que sembla que aquest any han vingut de moda en lo figurin dels *professors* de la orquesta de la *casa gran*.

No vull parlar particularment de las pessas de la obra ni seguir lo curs del argument: pero hò serà recordar que en lo primer acte 'ls partiquins hi prenen part, fentho bastant enrahonadet.

Lo *raconto* va ser dit per l' Stagno, de una manera notable com tè acreditat aquest artista. De aplausos no 'n vulguin més.

En *David*, en la cansò del *pif-paf* va estar á gran altura, caracterisant lo paper de Marcelo ab molt acert. En lo tercer acte, ab la senyora Cepeda, en lo duo, va estar en molt bon lloch, mereixent grans aplausos.

Lo senyor Blanxart jove aficionat que va cantar al *Retiro* fa algun temps, y que tothom vá aconsellarli que estudiés per millorar las qualitats que demostrava per fer una bona carrera, no se qui dintre l' hi vá dar á entendre que 's presentés al Liceo á cantar la paper de Nevers, sense considerar que 'l Liceo es un teatro ahont no s' hi pot anar sense experiéncia y que no es tot hu cantar entre amichs propensos sempre al entusiasme, ó en un teatro de primer ordre ahont hi assisteix un públich serio, rabeco y faréstech que no mira tendéncias, desde aquella tribuna del quint pis, ahont apenas per la vista distingueix si l' que está en escena es jove ó vell, en cambi tè unas orelles obertas de bat á bat, articuladas ab una perfecció tal que coneixen ab lo volar de un mosquit si aquet es mascle ó femella y si ha sortit de un jardí ó de la aixeta de alguna bòta.

Aixís vá ser que 'l senyor Blanxart no vá poder cumplir las exigéncias del públich del Liceo, que estich bèn segur de que si com á particular lo respectaria molt, en cambi com á artista 'l vá xiular sense consideració de cap classe.

¿Va fer be? ¿Va fer mal? No volém judicarho. Mes nos hauriam estimat que 'l Sr. Blanxart no l' hi hagués dat ocasió abstenintse de fer l' hombrada de cantá al Liceo. *Pian piano si va lontano*. Això ja l' hi ensenyarán al Sr. Blanxart, si com creyém, se 'n vá á estudiar á Italia.

En lo segon acte després del ball se vá promoure un escándol de padre y muy señor mio, sobres si s' retallava l' coro de donas que segueix al *ballable*, sense haverse anunciat en los cartells.

Va ser tal l' escañol, que no hi vá haber altre remey que baixar lo teló de boca y suspendre's la representació per un bon rato.

La mèva dona 's vá desmayar, y entre lo cridar del públich, y l' amohino dels que preguntavan per la causa del escándol, no m' entenia ni sabia per ahont acudir per fer tornar l' esma á la mèva costella. Per fi l' municipal del passillo vá anarme á buscar un vas d' aygua al café y fés que la frescor l' hi tornés los sentits, ó la trepitjada que jo cremat l' hi vaig dar al ull de poll que tè al peu dret, la veritat es que vá quedar mes sossegada.

També vá quedarho l' públich després d' accedirse á lo que demanava, aixó es: á que 's cantés l' coro.

Sens cap altre trenca-coll se vá arribar al final de la obra.

En lo segon acte la senyora Pisani vá cantar regullament lo duo ab lo tenor.

La senyoreta Fride ab lo paper de patje 's vá portar bèn especialment en la *romansa* de sortida.

Lo senyor Paoletti molt discret, fent lo Saint-Bris, encare qu' en lo gran concertant de la conjura no hi sobresortís molt.

La orquesta ja ho havém dit.

Y 'ls coros, aquesta vegada be. Lo *rataplan* vá anar inmillorablement y la *conjura* un xich millor que regular.

La reina de la festa, sense parlar com en los Jochs Florals, sino referintnos á la festa lirica, vá ser la senyora Cepeda.

Lo paper de Valentina trobará pocas artistas que l' interpretin com ho fa aquesta senyora gloria espanyola de l' art lirich.

Lo tercer acte sembla escrit per ella, tant y tant bèn l' hi escau. ¿Y 'l duo del quart acte?

Es inútil que m' escarrassi á ferlos elogis de una cosa que s' ha de veurer per poderho creure. Vagin á sentir los *Hugonots* y allí 's farán càrrech de lo que jo potsé no sabria dirlos: art y veritat portats á la perfecció trobarán en aquesta artista.

LEYANDRO.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Las *Mil y una noches* continuan donant bonas entradas al *Principal*. Cada vespre l' actor Senyor Escrivu es objecte de las simpáticas demostracions del públich qu' en materia de sentir coplas ja 'ls dich jo que es un públich que s' pinta sol.

Los gossos saben lo paper á las mil maravellas y en

lo final del segon acte fan de las sévas. Me sembla que si poguessen parlar sabrian una pila de *infundios* que s' dehuen tenir ells ab ells. Perque ja es sabut, qu' entre artistas de teatro 'ls *infundios* son lo menjar de cada dia.

Y com que 'ls gossos de las *Mil y una noches* son també artistas de teatro, encare que de un modo especial, se dehuen retallar y murmurar que déu ser un contento.

—Mira, mira, l' ximple del *Palomo* quinas pusturas que fa quan surt.

—No me 'n parlis, que l' altre nit sortia ab la quant dreta que si 'm descuido me tréu un ull.

—Y l' *Murillo* que sempre s' vol posar á davant perque l' públich se pensi que es lo qui 'n sab més.

—Ja m' sé perque l' empresa l' aguanta...

—No véus que es tant gata moixa, que sempre que entra algú á las taulas, ja l' hi es á derrera fent pusturas y remenant la cua.

—Quins papers! Déu me 'n quart. Lo gos lo primer que ha de tenir es dignitat.

—Donchs, fill, ab aquets pensaments no passarás de comparsa.

—Ca, véus 'n *Dingo* que fa de primer galan si s'ha hagut de abaixar may.

Al *Retiro* volian estrenar *L' Ebreca* 'l dilluns, y l' tenor Maurelli vá posarse malat.

La semana s' ha passat ab la *Traviatta* per debut de la Senyora Praderi y la *Lucia*.

La Senyora Praderi, que ja coneixiam per haver cantat en altres teatros ab lo nom de Prades, es la mateixa artista ab las mateixas qualitats y defectes, que avants de posarse la i ab que ha volgut *italianisar* lo seu verdader nom.

La *Favorita* no va sortir gaire bèn no sent la culpa unicament de la Praderi. Tots los que hi varen pendre part, si s' posan la ma al pit, s' haurán de confesar complices de la poca acceptació ab que 's vá rebre l' obra.

La *Lucia* ha anat una mica millor.

Uns abonats que están á la vora de las taulas nos han contat que un dels artistas que hi prenen part vá sustituir unas paraulas del llibreto per altres que si no 'ns equivoquem varen dir *canaglia l' empresa*, que l' públich va pendre ab grans riallas, mentres un senyor italiá que s' estava sentat en una butaca vá fer algun moviment com si no l' hi agradés prou la innovació que l' artista havia fet al *libretto*.

Aixó xa passar perque s' tractaba de un públich sossegat.

Al Circo Barcelonés han posat *La Conquista de Madrid* y *Las dos Princesas*.

A *Novedades* lo drama del Sr. Escrivu *El Corazon en la mano* ha sigut bèn interpretat per la companyia del Sr. Tutau.

Al *Tivoli*, *Don Juan de Serrallonga* y la *Pastora de los Alpes*, varen portarhi molta gent. Yo no vaig anarhi perque al hivern no puch sentir parlar dels Alps sense esgarriarme.

La *Redoma encantada* atrau al Espanyol molta gent y sobre tot molta canalleta que s' encanta ab las gracias y xistes de 'n Garapito.

A *Romea* no s' ha estrenat res, en cambi cada dimars y dijous cap el tart s' hi arman unas balladas de cal Ample.

Las noyas ab la cara tapada dihuen las mil pestes als corridos que 'ls fan l' ós durant tot l' any.

Al *Circo Ecuestre* semblava que volian plegar y encare diumenje van dar una funció molt variadeta.

L' atractiu dels *tres dimonis* va portar una pila de gent á aquell teatro que ja 'ls aseguro que s' hi está fresch com una rosa.

Es un teatro de estiu que al hivern hi fá d' alló més fresca.

N. N. N.

LO TELEGRAFISTA DEL GOVERN.

Sentat molt cómodament
En un silló, constantment...
(Quan no es fora... ¡aixó es comprés!)
Lo telegrafista está,
Esperant quant cobrará
Y cansat... de may fer rés.
S' aixeca, tip de dormí,
A las déu del dematí,
(Quan no 's descuida... ¡s' entén!)
Esmorsa, fá un cigarret
Y escriu, al cap d' un ratet:
«Línea y aparato bien.»
Vé un telegrama privat
Rebut per l' escalonat,
(Retrasat... ¡es natural!)
Llama, no contestan... ¡fora!
Marxa, torna al cap d' una hora
Y 'l trasmet... ¡tot es igual!
«Parte urgente»—Quinze mots—
Interior... dotze rals tots:
(Com que diu «urgente... ¡es clá!)
Cobra, timbra 'l sello, 'l deixa,
Fá l' operació mateixa
Y arriba urgent... 'l endemá.

No sabent com passá 'l dia,
Llegeix, canta, 's fastidia...
(Com viu tant esclau... ¡es net!)
—«¡Aixó no s' pot aguantá!»—
No para may d' exclamá:
—«¡Qu' es trist lo destino aquet!»—
No exagerant lo que passa
Fins diré qu' ell hi es de massa,
(Per no di inútil... ¡já fé!)
Y encare... ¡quánta galvana!
Ab molta barra demana
Ajudant... per 'n á al café.)
Viure ocios, de res fer cas,
Matá mesos, no da un pás...
(Menjá y dormí... ¡bonichs plans!)
No nego de cap manera
Qu' es aquesta una carrera
Molt bona... pe'ls castellans.
Pelat sempre, escanyolit,
Capritxós, molt bèn vestit.
(En joch y donas... ¡molt nom!)
Quasi no li falta gaire
Per semblarse al carrilaire
Segons en qué, quant y cóm.

Ab aquests antecedents,
Apart mil inconvenients...
(Sols per viure... ¡molt tranqui!)
En tot l' any; istiu é hivern,
¡Quant més val ser del Govern
Que no pas ser del Carril!

PEPET DEL CARRIL.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

Flotow, l' inspirat autor de *Marta*, á una edat ja avansada, tot de un plegat s' ha quedat cego.

Meyerbeer temia molt aquesta desgracia, si bèn que 'n temia encare mes un' altra, y era quedarse sòrt.

—Si 'm quedava cego, deya, me consideraria mitj mort; pero si 'm quedava sòrt... ¡oh! llavors me consideraria mort totalment.

Clessinger es un escultor francès, mort fá molt poch dias, home de un geni raro, extravagant, que vivia mitj apartat del mon, sol en lo seu taller, modelant grans estàtuas.

No concebia l' art sino unit ab gran tamanyo. Un dia va fer un modelo colossal de una estàtua equestre.

—Are, deya, no tinguéu por que 'l govern me donga l' encàrrech de ferla en mèrjol.

—Pero home, l' hi observava un amich ahont trobas un bloc de mármol per una estàtua tant colossal?

—¿Ahont? A Carrara.

—¿Y cóm transportarlo?

—Pel cami.

—No hi ha cami que serveixi.

—Y donchs que 'n fassin un d' exprés.

En la seva juventut vá casarse ab la filla de la célebre escrip ora George Sand, y als poch dias estava renyit ab la seva sogra.

Las diferéncias y 'ls disgustos ván anar creixent de tal manera, que al cap de un quan temps ni 's veyan ni 's perlavan. Pero aixó si, l' escultor quan parlava de la seva sogra, semblava una vívora.

George Sand, un dia que l' hi contavan lo que d' ella deya l' escultor, exclamá:

—Diguinli al meu gendre que no fassi bromas, que 'm deixi estar tranquila, ó si no 'l dia que m' enfado 'l fico en una novela y tothom lo coneixerá.

Al saberho Clessinger, vá dir:

—Está bèn, que 'm liqui en una novela: jo faré un' estàtua d' ella, una estàtua tota nua... y tothom la coneixerá.

ESQUELLOTS.

Aquest dia trobantme al ball de máscaras del Liceo, aburit y fastidiat, y á punt de anarme'n á dormir, tot d' un plegat una máscara que duya un dominó molt llampant, se 'm penjá al bras.

—¡Ganga!—exclamo.

Y adiós són, adéu aburrimient.

Es aixerida, diu que 'm coneix, m' assegura que té no més que vintivuit anys, refila com un canari, y mentres estavam fent brometa y dihent tonterias, y donantme un cop de vano, en lo moment en que jo allargava la má, passa un senyor, se la mira fit á fit, y ella 'm diu:

—Cuyta, acompányam; posémse al davant d' aquest senyor.

—¿Lo coneixes?

—Posémse al davant.

Ja hi som.

* *

Dels corredors, a la platea, y sempre al davant d'ell.
 —Estrenye 'm lo brás, deya ella.
 Y ¡ganga! jo l' hi estrenyia.
 —¿Mira?... ¿Mira?... preguntava.
 —¿Qui?
 —Aquell senyor.
 —Ja ho crech que mira... Té; are se 'n vá.
 —Seguimlo.

Y cap a l' escala darrera d' ell. Lo senyor puja al tercer pis, nosaltres darrera. Se fá obrir un palco, y ella 'm diu:
 —Fes obrir lo palco del costat.
 —Pero, ¿perque?... ¿quin interés?...
 —Féslo obrir.
 ¿Qui resisteix a una dona com aquella?
 Ja es obert.

Un cop al palco se m' acosta y posant la seva maneta entre las mévas, me fá confidencias que 'm deleytan y m' electrísan.
 A la *quenta* ell es un conegut, y alguna cosa més que conegut: lo dia avants havian tingut una diferencia, habian romput... un rompiment sério, definitiu, de aquells de *per sempre*.
 ¡Quanta confiança tenia ab mil...
 —¡Oh! mascara, vaig dirli, sigas qui sigas, no ha de faltarte qui está disposat a consolar-te de la perduda de un home indigne del teu amor...
 —¿Mira?... ¿Mira? feya ella.
 —Si.
 —Donchs fesme un...
 —¿Qué? vaig preguntarli jo boig de alegría.
 En aquell moment se sentia 'l soroll de la porta del costat; ella girava la cara ab vivesa. Lo nostre vehi acabava de sortir.
 —Seguimlo, acompanya'm vá dir ella.

Y altra vegada cap a baix, escala avall, darrera d' ell, fins al vestibul.
 Del vestibul ell vá sortir al carrer.
 —¿Vols seguirlo més encara? vaig preguntarli jo.
 —No, no es necessari.
 —Y donchs torném al palco.
 —¿A qué?
 —¿A qué? ¿No m' has dit *fesme un...*
 —¿Un qué?
 —No sé; tu dirás...
 —¡Ah! ¡Sil...
 Y després de una gran rialla, vá dir:
 —Si, ho he dit; pero are ja no es necessari... are ell ja no ho veuria. Moltes gracias per la companyia y bona nit y bon' hora.
 La máscara vá plantarme.
 Un resentiment, una venjansa de dona. ¡Y jo tonto de mi, aguantant la capa!
 ¡Ay Senyor, corren unas máscaras avuy dia!

Un altre rich que acaba de liquidar ab la senyora dels ossets: en Salamanca.
 ¿No havian sentit parlar alguna vegada de aquest potentat?
 A la forsa. Quan ménos coneixerian aquella locució que diu: «A saber a Salamanca.»
 Lo que vol dir: «Sigas rich y 't tindrán per sábi.»

No obstant la fortuna de 'n Salamanca havia disminuït considerablement.
 Feya una pila de temps que cási bé no se 'n parlava.
 Es que la fortuna es boja y capritxosa. Tant aviat s' enamora de un ab passió, ab deliri, com lo deixa abandonat per no tornarli a mirar may més la cara.
 ¡Compadéixin als que s' enamoran cegament de la fortuna, que al últim se quedan pobres y cegos!

Méntres a l' iglesia del Pi se celebrava un funeral, vá caure una llantia sobre 'l cap de un senyor, de-xantlo sense sentits, y més untat que un blé.
 Algun feligrés, al véurel ajegut per terra, exclamava:
 —¡Pobre Senyor! Ja ha begut oli.
 Y jo dich:—Si possessin gas a las iglesias, no succe-hirían aquestas desgracias.

¿Que no ho saben?
 Al tinent d' arcalde Sr. Michel, mentres anava al enterro de 'n Lopez, l' hi van robar lo rellotje.
 Que l' hi robin a un particular se compren; pero a un tinent d' arcalde, casi bé ell mateix se 'n té la culpa.
 Al menos si jo fós tinent d' arcalde, no me 'l robarían.
 No sortiria de casa que no dugués un municipal penjat al armillero.

Passant pel Passeig de Gracia, l' altre dia vá caurer de caball lo Sr. Tort y Martorell.

Ja ho sab lo Sr. Tort.
 Si per entretenirse jugnés ab caballets de cartró, no li succehirían aquestas desgracias.

Sarah Bernhardt, a conseqüencia de la quiebra de una casa inglesa ahont hi tenia 'ls quartos, ha perdut una cantitat considerable.
 Are, per calmar als acreedors, se véu obligada a vendre 's las joyas.
 La venta se celebrarà a Paris l' últim dia de Carnestoltas.
 ¡Mal dia!
 Havia de triar l' endemà.
 Lo dimecres de cendra es dia magre y de arrepen-timent.

Ja se sab que 'ls Estats Units es la terra del esperit práctic.
 S' havia de restaurar una font monumental, y una empresa s' oferi a ferho de franch, ab tal que no l' hi donguessen pressa y l' hi permetéssin estarshi 'l temps qu' estimés convenient.
 —Concedido.
 Se firma 'l contracte, s' alsa un clós al rededor de la font, ab l' idea, segons sembla, de protejir la restauració contra la curiositat dels babaus; y l' empresa comensa a fer lo seu negoci.
 Las parets del clós van ser arrendadas per posarhi anuncis; y la font fins are ha quedat per restaurar, sense que l' Ajuntament, lligat per un contracte puga dirhi res.

Pensament de un pensionista del manicomi de 'n Giné:
 «Barcelona es un arrabal de la Nova Belen.»

QUÉNTOS.

Se presenta una senyora al Director de un ferro-car-ril. Es la viuda de un pobre empleat que vá morir es-clafat per un tren.
 L' Empresa l' hi ha senyalat una penció, y ella la considera escassa y reclama.
 —Miri senyora, diu lo President, es la mateixa cantitat que vá senyalar-se a la viuda de 'n Pere Tomás, que també vá morir, com lo seu espòs, aixafat per un tren.
 —¡Quina diferencia! exclama la viuda. A n' en Pere Tomás vá esclafarlo un tren de mercancías; y al meu pobre marit un tren exprés.

Un home que ha fet la fortuna sols Dèu sab, com tro-ba un pobre pèl carrer, que ab cara esmortuhida y ab véu débil exclama:
 —Un bossinet de caritat, bon senyoret...
 —Dèu n' hi dó.
 —Que no hi menjat res d' avuy... m' estich morint de fam.
 Lo senyor mirantlo de cap a péus:
 —¡Ah, burrol

Aquest dia en un restaurant:
 —Noy, aquestas ostras que m' has dut no poden menjarse.
 —¿Ay, ay qué tenen?
 —Son molt disgustadas.
 —¡Oh! no ho estranyi, aquest any totes son aixís. Com que ha plogut tant, lo mar s' ha dessalat.

Viatjant per Suissa un inglés contréu amstat ab un espanyol que viaja en companyia de la seva senyora. Anant tots tres en un cotxe pèl vall del Ródano, la senyora se sent atacada de un mal de caixal terrible, rabios, inaguantable.
 Al arribar a Ginebra van a ca'l dentista y aquest se decideix per arrancar lo caixal. Un cop feta l' operació, lo marit ensenya 'l caixal arrancat a l' inglés, y aquest després de mirarse'l diu:
 —Lo dentista es un burro: sense necessitat de arran-carlo, aquest caixal podia curarse.
 —¿Qué hi enten vosté?
 —Ja ho crech: soch metje dentista.
 —Y donchs ¿com es que durant tot lo camí no m' ha dit res, per aliviar siquiera a la mèva senyora?
 —Ja veurá, ja fá més de sis semanas que no exer-ceixo.

—Corri, senyor rector, vingui desseguida que 'l pare se m' está morint!
 Aixís s' exclamava un pobre xicot de fora un ves-pre, en que 'l rector estava fent lo tresillo, en un mo-ment en que hi havia set ó vuit postas al plat.
 —Vaig desseguida, noy, vaig desseguida; pero a casa téva es tant lluny... Ja veurás ¿tú m' asseguras que quan hi arribarém encare será viu 'l teu pare?
 —Si senyor, si: lo barber ha vingut a casa y l' está entretenint contantli quéntos, esperant que vosté arribi.

TRENCA-CAPS.
XARADAS.

I.
 Per fé un rega'o a D. Pere (qu' es un senyor molt formal) vaig comprar quatre *total* a un home de *dos-tercera*. Mes are t' *prima-terza* de demostrarme 'l seu grat y aixís ja 'm t' convidat per lo seu *tercera-inversa*.
 PEPET SIMPÁTICH.

II.
 Ab las mitjas al *hu-dos* y ab *hu-tres* sobre del nas, un que negocia ab *tot* passa ab sa esposa del bras.
 LL. MILLÀ.

MUDANSA.
 Tota gallina tindrà un *total* escrit ab *a*.
 Nom d' home acostuma a sè lo *total* escrit ab *e*.
 Y a'gun cop lo pescadó pesca *tot* escrit ab *o*.
 UN NOY DE PROFIT.

SINONIMIA.
 Quan en *tot* aná a *total* vá dir que hi feyan *dos tot*, y sigué tant caramot, que hi vá caure y s' hi féu mal.
 SIR BYRON.

ROMBO.
 Primera ratlla horisontal y vertical: lletra; Segona: riu de Catalunya; Tercera: nom d' home; Quarta: prenda anti-gua de vestir y Quinta: lletra.
 LLAGOSTERENCH CARRADÓ.

PREGUNTA.
 ¿De tot lo que t' Madrit qu' es lo que pot mossegar més a Catalunya?
 TRAFALGAR.

CUADRAT NUMERICH.
 Omplir los pichs ab números que sumats vertical, hori-son-tal y diagonalment, fassan 25.
 ORDEP OGNIMOD.

GEROGLÍFICH.
 × +
 III D
 CII
 ALLL
 FERMIN D' ANTON.

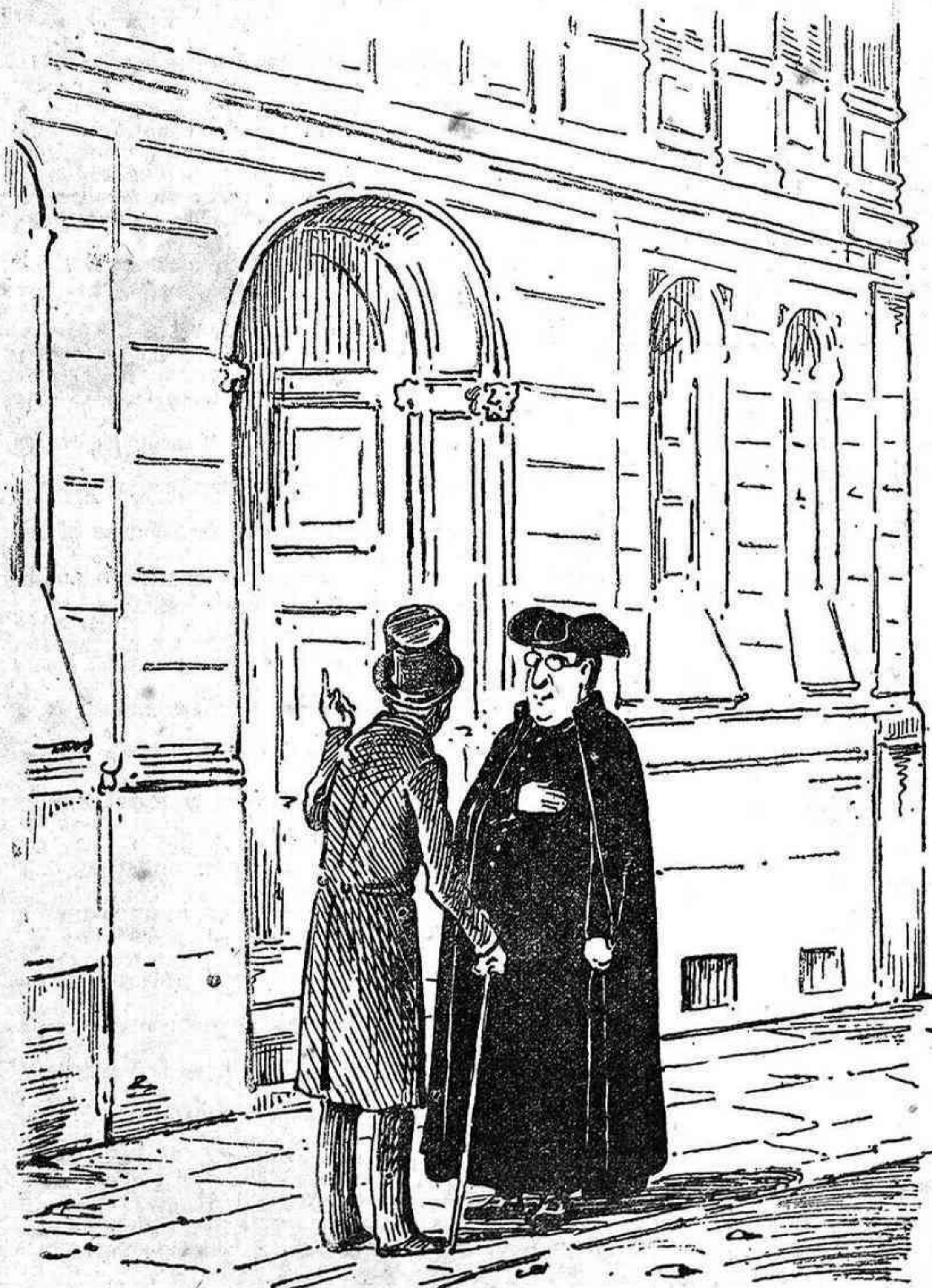
SOLUCIONS
A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO
 1. XARADA 1.ª.—*Sa-gas-ta*.
 2. Id. 2.ª.—*Ro-vel*.
 3. SINONIMIA.—*Quinto*.
 4. MUDANSA.—*Pala-Pela-Pila*.
 5. CONVERSA.—*Monseny*.
 6. PREGUNTA ESTRAMBÓTICA.—*La H*.
 7. LOGOGRIFO NUMERICH.—*Eufrosina*.
 8. GEROGLÍFICH.—*La Suissa es més petita que l' Espanya*.

ANUNCI.
MEDICAMENTS DEL DR. WOOM.
 NORT-AMERICÁ.
Aixarop lactífich per aumentar la cantitat y caritat de la llet Interesantíssim per mares y didas.
Aixarop pectoral per curar tota classe de Tos y demás enfer-metats del pit.
Aixarop anti-diarreic-estomacal per combatre tota classe de diarreas y malalties del ventrell.
 Unichs dipòsits en Barcelona, Gener, Petritxol, n.º 2. Jaraberia Farmacia de Grau Inglada. Bamba de las Flors n.º 1.
 Barcelona. Imp de Lluís Tasso, Arch del Teato, 21 y 22.

COSAS D' AQUESTA TERRA.

—Venia per aquella instancia que vaig portar ja fa sis mesos.
—Passi la senmana entrant: ja vèu que are estich molt ocupat.

CASA-PALACIO DELS JESUITAS.

—¡Pare Ventura; pero quin palacio s' han fet!... ¿Sab que déu costar molts mils duros.
—Filllet, la caritat ben ordenada comensa per sí mateix.

—Ay, ay Xanxas ¿ahont vós tant mudat?
—Chica estemos de gala.
—Sempre estèu de gala en aquesta terra.